

Rusové pokročili. Ale nejen vojensky. Jaroslav Štefec rozebral do hloubky

- editor007 | 30. června 2024

RUSKO / UKRAJINA: Že by NATO bránilo západ Ukrajiny? „Osobně to považuji za naprostý nesmysl,“ říká bezpečnostní expert a analytik Jaroslav Štefec. Představa prý vychází z neochoty USA si přiznat, že zatlačit Rusko se nedaří.

Komentoval také ukrajinské verbovací praktiky, o kterých si myslí, že mimo jiné slouží k vylidnění ruský mluvících regionů. A také českou muniční iniciativu. Odhadl, ze které země může munice být.

Dle CNN budou na Ukrajině moci pracovat vojenští kontraktori, například při údržbě letadel, s tím souvisí i plány na poskytnutí strojů F-16. Je to nějaká novinka, nebo se opět jenom zpětně ohlašuje, co už dlouho probíhá?

Kdo průběžně sleduje zahraniční média, a nemám teď na mysli jen ukrajinská, nebo ruská, ale americká, britská, indická, izraelská, arabská a další, tak ví, že vojenští kontraktori na Ukrajině působí už dlouho.

Pod tímto pojmem si samozřejmě mohu představit mnoho variant vzájemných vazeb. Počínaje zahraničními žoldáky, sloužícími v ukrajinské armádě de facto od samotného počátku konfliktu (vyskytovali se ostatně v tzv. dobrovolnických praporech už v roce 2014), až po vojáky armád NATO, vystupující na Ukrajině jako „poradci“ a „koordinátoři“.

Posledně jmenovaní ve skutečnosti provádějí konkrétní činnosti, souvisejícími například se zpracováním družicových dat, vyhodnocováním zpravodajských informací a identifikací cílů pro ukrajinské systémy dalekého dosahu, představované např. raketami ATACMS Block 1A2K o dosahu 300 km, nebo kamikaze drony dlouhého dosahu různých typů.

Tito „kontraktori“ pomáhají také s obsluhou sofistikovaných zbraňových systémů, jejichž obsluhu je obtížné a časově náročné vycvičit, například protiletadlových kompletů Patriot, nebo speciálních radarových systémů švédské, americké nebo francouzské provenience. O „kontraktorech“ lze hovořit i v souvislosti se západními specialisty, podílejícími se na plánování vojenských operací, počínaje akcemi speciálních jednotek, vycvičených ve Velké Británii, a konče rozsáhlými vojenskými operacemi, jako byla loňská zkrachovalá ukrajinská protiofenziva.

Takže abych odpověděl na vaši otázku. Vojenští kontraktori na Ukrajině působí prakticky od počátku konfliktu a jejich působení je velmi mnohostranné, takže jejich případná účast při obsluze letadel F-16 nebude nic nového. Pouze se tím rozšíří oblast činností, v jejichž rámci budou tito kontraktori umírat v důsledku úderů ruských raket, střel s plochou dráhou letu a dronů.

Postupují podle vás Rusové nějak výrazně?

Jak se to tak vezme. Z čistě vojenského hlediska není aktuálně jejich postup nijak významný, byť bych si ho rozhodně nedovolil bagatelizovat. Ruské vedení se netají snahou vytvořit v charkovské oblasti sanitární zónu, znemožňující ostřelování anektovaných oblastí Donbasu a Luhanska dělostřelectvem a běžnými raketometnými systémy, podobnými českému Vampýru, což se mu zatím v plném rozsahu nedaří.

V čem ale ruská armáda velmi významně pokročila, to je schopnost čelit stále sofistikovanějším

západním zbraním, postupně překračujícím další a další „nepřekročitelné“ hranice v dodávkách a povoleních k jejich používání proti území Ruské federace ze strany USA a dalších donátorských zemí. Razantně zlepšila také svůj systém velení a řízení, ve srovnání se západními systémy dosud výrazně zaostávající.

Z hlediska zemí NATO je také velmi významným posunem fakt, že se Rusku podařilo razantně zvýšit výrobu zbraní a munice, včetně vysoce sofistikovaných zbraňových systémů. V mnoha ukazatelích předstihuje schopnost celé koalice NATO dodávat Ukrajině například dělostřeleckou municí, inteligentní pumy, kamikaze drony a náhradní díly k poškozené technice.

Nezanedbatelný je také posun v oblasti globální politiky. Uzavření dohod o vzájemné pomoci s Íránem, nově se Severní Koreou, stále otevřenější podpora ze strany Číny a prokazatelně rostoucí sympatie vůči Rusku na globálním Jihu, ať už se jedná o africké země, nebo o státy Jižní Ameriky, znamenají pro ruské vedení významné vítězství, svou váhou podstatně převyšující současný relativně pomalý postup na ukrajinských bojištích.

Rusko také nejen že dokázalo ustát obří balíky sankcí ze strany USA a EU, ale využilo jich k revitalizaci vlastního průmyslu a zemědělství, k faktickému oddělení od západního finančního systému a k urychlení integrace zemí BRICS+. Ruská ekonomika navíc dnes podle statistik MMF dokonce vykazuje nejvyšší růst HDP mezi vyspělými světovými ekonomikami.

Otázka výraznosti postupu Ruska prostě není ani zdaleka tak jednoduchá, jak to na první pohled vypadá.

Český premiér prohlašuje, že první část dělostřeleckých granátů z české muniční iniciativy už je na Ukrajině. Je nějaké potvrzení z druhé strany, že tomu tak je?

Pro tvrzení českého premiéra jsou k dispozici pouze nepřímé indicie a jak se obvykle píše, „nelze je ověřit z jiných zdrojů“. Přesto existují, i když v některých případech je souvislost právě s českou iniciativou poněkud sporná.

Tak především jak ukrajinská, tak ruská strana potvrzují nárůst intenzity palby ukrajinského dělostřelectva jak v charkovské oblasti, tak například v oblasti bojů o Časov Jar. Počátek růstu intenzity ukrajinské palby ale velmi významně, téměř o měsíc, předcházel sotva pár dnů „starému“ prohlášení premiéra Fialy. Takže mezi těmito dvěma jevy je spíše jen velmi slabá korelace.

Poněkud významnějším ukazatelem může být čerstvě zaznamenané použití indické munice ráže 155 mm ukrajinskou armádou. Jsem si vědom, že české firmy, které se na takzvané „české iniciativě“ obchodně podílejí, mají v této oblasti velmi dobré a dlouhodobé kontakty. Indie se od přímých dodávek zbraní a munice na Ukrajinu distancuje. Cesta této konkrétní munice na Ukrajinu byla proto nejspíš poněkud „nepřímá“. A o českých „obchodnících se smrtí“ je známo, že to za těžké peníze umí „zokruhovat“.

Stejně tak může být určitou indicií fakt, že ruské rakety před několika dny zničily dva velké ukrajinské sklady západních zbraní a munice v Oděse a u Charkova, kam byly podle několika zdrojů těsně před útokem navezeny poměrně velké zásoby blíže nespécifikované munice. Informace o těchto útocích je prokazatelná, stejně jako obří exploze, které je doprovázely. I to může být důkazem, že munice, zakoupená na základě české iniciativy, už na Ukrajinu skutečně dorazila.

Může zvýšená aktivita ukrajinského dělostřelectva být nakonec kontraproduktivní? Jednak kvůli opotřebením hlavní, ale zejména kvůli tomu, že při větší aktivitě bude snadnější pro Rusy ukrajinské dělostřelectvo vypátrat a zničit?

Samozřejmě. Stěžují si na to samotní Ukrajinci, kteří tvrdí, že opotřebením hlavní některých jejich dělostřeleckých systémů je až takové, že nejsou schopni vést přesnou palbu na malé cíle a navíc roste riziko destrukce hlavně při střelbě na velké vzdálenosti. Západní země nejsou schopny nahrazovat hlavně dodávaných dělostřeleckých zbraní v potřebném tempu, protože jich samy mají nedostatek. Nejvíce se tento problém projevuje u starších systémů, jejichž výroba už skončila a množství náhradních dílů ve skladech postupně klesalo s jejich postupným vyřazováním z výzbroje.

Negativně se projevuje i opotřebením dalších prvků dělostřeleckých zbraní, podavačů, závěrů a podobně. To se týká zejména složitějších zbraní, jejichž údržba je navíc velmi drahá. Z tohoto hlediska je zajímavé, že ukrajinští dělostřelci si v určitém ohledu cení více robustní a spolehlivé houfnic 2A65 Msta-B ráže 152 mm z období SSSR, než podstatně sofistikovanějších amerických houfnic M777 ráže 155 mm.

Medička praporu Azov si na jednom videu stěžuje, že i u útočných jednotek je většina lidí stará a nemocná a že se jedná o lidi, které chytili a hodili do autobusu.

Způsob „verbování“ lidí do takzvaného „mlýnku na maso“, o němž se hovoří v souvislosti se způsobem nasazování záloh s jen minimálním výcvikem a bez jakýchkoliv bojových zkušeností ukrajinským vedením do cesty pronikajícím ruským jednotkám, je dostatečně znám. Motivace těchto „odvedenců“ bojovat je samozřejmě minimální. Ale vzhledem k důkladnému zpracování ukrajinskou propagandou, líčící hrůzy, které čekají ukrajinské vojáky v ruském zajetí, a také kvůli výstraze, co se jim stane, když se pokusí dezertovat nebo se přece jen nechat zajmout, přece jen raději bojují. Jejich šance na přežití je skutečně minimální.

Tento přístup ukrajinské armády má dva důvody. Tím prvním je možnost v podstatě legálního vyliďňování rusofonních oblastí Ukrajiny. Právě tam se totiž tento způsob získávání „dobrovolníků“ uplatňuje nejčastěji. Tím druhým je zpomalení postupu ruské armády a získání času na vycvičení podstatně elitnějších jednotek a záloh, které hodlá Zelenského režim vrhnout do boje v nové protiofenzivě, o níž se tentokrát hovoří jen velmi potichu. O životy „postradatelných“ obyvatel Ukrajiny tady vůbec nejde a odezva „lidskoprávní“ EU na tuto situaci je nulová.

S přípravou nové ofenzivy velmi úzce souvisí i nedávno přijatý zákon o snížení odvodového věku z 35 na 25 let. Otevřený tlak Američanů na jeho další snížení na 18 let už představuje v podstatě totální mobilizaci. Sílí také tlak Kyjeva na evropské země, aby donutily k návratu „domů“ bojeschopné ukrajinské muže, kteří z Ukrajiny uprchli po 24/2. Ukrajinské vedení se snaží sehnat „bojovníky“ pro svou válku ber kde ber a dává jasně najevo, že jim na nějakých stovkách tisíc životů Ukrajinců vůbec nezáleží. I proto se „zahraniční“ Ukrajinci odmítají vrátit. I proto roste počet lidí, kteří z Ukrajiny prchají před vynuceným odvodem na mnoho způsobů podobně, jako svého času prchali přes ostře strážené hranice lidé z bývalých socialistických zemí. Utíkají a mnozí umírají. Možná by stálo za úvahu, aby se politici evropských zemí zamysleli nad tím, co je k tomu vede.

Měl nějakou vojenskou hodnotu útok kazetovou municí na pláž v Sevastopolu? Co k němu podle vás vedlo? Nedostatek jiných nechráněných cílů?

Vojenskou hodnotu určitě neměl. Ale jak po útoku prohlásil šéf ukrajinských zpravodajců Kyrylo Budanov, je nepřipustné, aby si Rusové užívali rekreaci a bezpečné koupání na okupovaných ukrajinských plážích. Dodal, že zajistí, aby pocítili strach. Možná právě tohle byl hlavní důvod tohoto útoku. Vyvolat strach a ukázat, že zabíjet Rusy je správné a musí se jim vštípit vědomí, že smrt je může potkat kdekoliv.

Některé indicie ale ukazují i na možnost, že střela původně letěla na jiný cíl a buď v důsledku rušení signálu GPS, nebo technické poruchy prostě „zabloudila“. Vzhledem k tomu, že systém výmetu kazet

se u těchto raket odjišťuje po překročení nastavených souřadnic hranice „nepřátelského“ území došlo k jeho aktivaci v nastavené výšce a rozmetení kazet bez ohledu na to, zda se raketa nacházela nad původně nastaveným cílem, nebo ne.

Jak se stavíte k odhadu, že NATO bude skutečně bránit ukrajinské území od Dněpru na západ? Může to mít nějakou spojitost s prohlášením srbského prezidenta Vučiće, že zbývají jen tři nebo čtyři měsíce do velkého konfliktu?

Osobně to považuji za naprostý nesmysl. Takhle fantaskní představa má ale samozřejmě své důvody. Ten asi nejdůležitější je neochota USA přiznat, že ani přes spojené úsilí jimi vedené aliance nejsou schopny vytvořit na ukrajinském válčisti podmínky pro zatlačení Ruska z již obsazených území, o zpětném dobytí Krymu ani nemluvě.

Ten druhý je výhodnost války na Ukrajině pro americký průmysl, který díky nákupům zbraní vzkvétá a vydělává jak na jejich prodeji, tak na servisu, municí a náhradních dílech.

USA dnes stále intenzivněji jak přímo, tak prostřednictvím NATO a EU tlačí zejména na východní a pobaltské „spojence“, aby se angažovali ve válce na území Ukrajiny. Tedy mimo teritoria zemí NATO. To jim de facto znemožňuje požadovat aktivaci článku 5 Severoatlantické smlouvy v případě, že by u nich došlo k masovým ztrátám a vylučuje také zapojení západoevropských a amerických vojsk.

Američtí stratégové předpokládají, že by tento vývoj konfliktu mohl přinést natolik zásadní oslabení Ruska, že by po porážce a zničení „východních“ vojsk na území Ukrajiny a případném rozšíření války na území východoevropského válčisti nebylo schopno odolat soustředěnému útoku armád západních a severních zemí NATO, vedenému s použitím jaderných zbraní. V tom má prezident Vučić bohužel smutnou pravdu.

Současnou situaci v Evropě asi nejlépe vystihuje věta „Doba byla těhotná válkou“ z románu Victora Huga „Bídníci“. Většina rozumně uvažujících lidí vnímá otvírání dalších a dalších Overtonových oken, přibližujících nás k přímé účasti na válečném konfliktu. Slogany jako „Ukrajina nesmí prohrát“, „Budeme pomáhat Ukrajině do posledního dechu“, „Jsme ve válce!“ „Jaderná válka je přijatelná!“, „Rusko se na Ukrajině nezastaví!“, „Musíme připravit mobilizaci“ a další slouží k přípravě veřejnosti na okamžik, kdy se nás vláda pokusí postavit před hotovou věc a prohlásit „Táhneme na Rusa, je to nezbytné“. Je hlubokou pravdou, že tato situace, na níž nejsme sebeméně připraveni a kterou nejsme schopni jakkoliv ovlivnit, může nastat podstatně dříve, než si dovedeme představit.

[ZDROJ](#)